

Märkning av giftiga föremål i samlingar

Alla objekt som kan vara hälsoskadliga ska vara märkta med tydlig information. Där ska framgå allt som behövs för att man ska kunna identifiera den risk som är förknippad med objektet. Sedan 2015 ska märkning av kemiska ämnen ske enligt CLP-förordningen.* I första hand är det arbetsgivarens ansvar att se till att korrekt märkning finns.

Hur ska märkningen utformas?

Märkningen ska vara utformad så att den är begriplig och synlig för alla som kan komma i kontakt med objektet. Det gäller även lokalvårdare och annan personal, som inte arbetar med eller har kunskap om objektet i sig. Det kan därför vara lämpligt med en allmän varningsskylt som påkallar uppmärksamhet för ett rum, en hylla eller ett magasin, utöver märkning på specifika objekt. Den allmänna varningsskylten kan med fördel också innehålla information som kan vara överflödigt på ett enskilt objekt, till exempel namn och kontaktuppgifter till ansvarig personal, samt instruktioner för hantering och personligt skydd.

Information som ska finnas på enskilda objekt:

- Det farliga ämnets namn.
- Faropiktogram enligt CLP.
- Förtydligande text.
- Om ämnet är cancer- eller allergiframkallande, kan skada arvsmassa eller är reproduktions-skadande, ska det märkas ut specifikt.
- Vara väl synligt placerad.

Det finns ingen riktlinje om hur märkningen ska fästas på ett objekt. Vad som är lämpligt får avgöras från fall till fall. Det finns till exempel olika varianter av häng- och klisteretiketter. Märkningen bör också alltid vara kopplad till objektet i föremåls-databasen, så att uppmärksamhet påkallas redan vid en sökning efter objektet.

Exempel på märkning av objekt innehållande bly.

Att tänka på angående märkning:

- Om märkningen innehåller för mycket information orkar läsaren inte ta till sig den.
- Märk det som ska märkas, men tänk på att om varningsskyltar placeras ut för frekvent på onödiga ställen avtrubbas läsaren.
- Märkningen pekar ut vissa objekt som giftiga, men det betyder inte automatiskt att omärkta objekt inte är hälsoskadliga, det kanske bara saknas information om risken.

* CLP står för Classification, Labelling and Packaging och är en förordning inom EU.

Explosiv

Brandfarlig

Oxiderande

Gas under tryck

Skadlig för miljön

Faropiktogram enligt CLP-förordningen. Se länkarna nedan för nedladdningsbara bildfiler.

Giftig

Frätande

Hälsosfarlig

Skadlig

Exempel på tydlig märkning av ett objekt som innehåller kvicksilver och asbest. Foto: Thomas Gütebier.

Har du frågor kring din arbetsmiljö kan du vända dig till din arbetsgivare, ditt skyddsombud, företagshälsovården eller Arbetsmiljöverket.

Litteratur och länkar

Piktogram för nerladdning: <http://www.unece.org/trans/danger/publi/ghs/pictograms.html>

Sammanfattning av gällande märkningsregler: <http://www.kemi.se/hitta-direkt/lagar-och-regler/clp---klassificering-och-markning/markning-pa-forpackningar>

Arbetsmiljöverkets regler för märkning på arbetsplatsen: <https://www.av.se/halsa-och-sakerhet/luftforenningar-och-kemiska-risker/vagledningentill-foreskrifterna-om-kemiska-arbetsmiljorisker/markning/>

Piktogramplansch: <http://www.kemi.se/global/planscher/ver-2-kemi-plansch-clp-a2-webb.pdf>